

Autem klidně a bezpečně

Spolujezdec

Naučit mladého psa jezdit v autě nebývá problém. Chce to jen trochu trpělivosti a porozumění pro psy. Nejprve provádíme nácvik „nasucho“ ve stojícím vozidle. Teprve potom vyrazíme nejdříve na kratší cestu, při které na psa budeme vlídně mluvit a poskytovat mu rozptýlení. Dobu jízdy postupně prodlužujeme.

Hlavně zpočátku je nutno se vyvarovat prudkého brzdění a ostrých zatáček. Při takovém postupu se většina mladých psů stane příjemnými spolujezdci. A nejen to. Dokonce i psi, kteří jsou zatíženi dřívějšími negativními zkušenostmi, se mohou postupně stát dobrými spolujezdci. Chce to jen dostatek trpělivosti.

Existují ale také psi, kteří sice rádi nastoupí do auta, ale za jízdy projevují stupňující se neklid. Tato zvířata sedí v autě

většinou klidně, ovšem jen do doby, než se vozidlo dá do pohybu. Pak to začne: kňučení, štěkání, pobíhání sem a tam, a nezřídka také ničení vnitřního čalounění vozu. Veškeré pokusy majitelů zvíře uklidnit vycházejí naprázdno. Často se stává, že takový pes reaguje podstatně klidněji například při jízdě v noci nebo v tunelech či podzemní garáži.

Toto extrémní chování se velmi často projevuje u psů s výrazně rozvinutými loveckými pudy - například u jezevčků,

teriérů a podobných plemen. Nezřídka jde o psy, kterým na procházkách nemůže být umožněn volný pohyb, protože běhají za vším, co se hne, ať už je to zajíc, kočka, cyklista, chodec nebo automobil.

Zkušební jízda

Při zkušební jízdě se takový pes projevuje ve většině případů velmi rozrušeně: nápadně intenzivně sliní, nereaguje na oslovení, nevnímá rozptylování pamlsky ani dobrým slovem. Zrkátka po dobrém

ani po zlém se nedaří ho přimět, aby svého „řádění“ nechal. To platí zvláště často u lovecky vedených jedinců nebo v případech, kdy psi mají velmi silně vyvinuté lovecké instinkty. Takové přemrštěné chování však už nelze označit za normální. Lovecký instinkt se často cestou dědičnosti přenáší v celé své intenzitě na potomstvo, přehnané reakce se dostávají pod vlivem jakékoliv pro psa neuspokojivé situace (v našem případě to je jízda autem). Spouštěcím podnětem takového chování mohou být osoby, jiná vozidla, cyklisté apod., kteří míjejí jedoucí auto. V organismu psa dochází k vylučování stresových hormonů, které jsou ve své podstatě určeny k přípravě organismu na nastávající lov. Protože k lovu nedojde a pes si své vzrušení nemůže vybit ani pohybem, reaguje způsobem, který jsme popisovali na počátku. Následky vzrušení se mohou projevit také formou zvracení nebo průjmu. Při častějším výskytu mohou vést dokonce i k závažným problémům a poruchám trávicího traktu.

Jedině velmi pozorným a přesným sledováním zvířete (v případě potřeby i za pomoci zvířecího psychologa) můžeme tyto příznaky odlišit od příznaků fobie z jízdy autem.

Jestliže jde o fobii vyvolanou například šokem z úrazu při autonehodě, kterou pes v minulosti zažil, nabízejí se různé způsoby terapie a řešení celého problému. Pokud jde ovšem o stavy vzrušení vyvolané přehnaně vyvinutým loveckým pudem, jsou možnosti terapie podstatně omezenější. Důvod spočívá především v tom, že „hnačí silou“ tohoto chování je lovecký pud. Podobně jako ostatní vrozené projevy chování slouží i tyto geneticky naprogramované způsoby chování k zachování vlastního rodu. I tak silnou motivaci sice v zásadě lze dostat pod kontrolu, ale samotný pud rozhodně „odnaučit“ nelze. Výcvikem od útlého štěněcího věku můžeme dostat pod kontrolu lovecké sklony psů, budeme-li včas a důsledně odměňovat náhradní jednání a budeme-li toto náhradní jednání podporovat jako vhodnou alternativou. U starších zvířat však už bývá prakticky nemožné utlumit jejich rozvinuté lovecké chování. Lov totiž patří u psů k chování, které se jaksí „samo odměňuje“ - tedy lov sám pocítují psi jako odměnu, aniž by nutně museli při lovu získat kořist. Čím častěji se pes „sám odmění“ tím, že bude pronásledovat a lovit zvěř, tím obtížnější je zbavit ho tohoto nežádoucího jednání podmiňováním žádoucího chování.

Jestliže se zmíněný lovecký pud přenesle takto závažnou měrou na spolujízdu

automobilem, je třeba snažit se problém řešit co nejrychleji. Riziko, které do jízdy automobilem přináší neustálé rozptylování řidiče, rozhodně nelze podceňovat, a tímto stavem navíc může natrvalo utrpět i celkový zdravotní stav psa.

Přerušení vizuálního kontaktu

Jediné rychlé řešení problému spočívá v tom, že psovi za jízdy přerušíme vizuální kontakt s dějem za okny auta. Proto psa přivykáme nejdříve doma a poté i ve stojícím a pomalu popojíždějším vozidle na pobyt v přepravce.

Tato jednoduchá změna přináší téměř ve všech případech rychlý úspěch. U některých lehčích případů stačí zatemnit okna auta tmavou samolepicí fólií. Přesto bychom se měli zabývat i dalším podmiňováním zaměřeným proti těmto nežádoucím projevům chování - například pomocí cvakátka, odměnami za klidné chování apod.

Genetické dědictví psa

Právě lovecký pud mnoha plemen dává někdy majitelům psů pěkně zabrat. Zdaleka ne vždy bývá řešení tak snadné jako přepravka při jízdě autem. Řada nových zájemců a budoucích majitelů psů sice dobře ví, že se při volbě plemene nemají řídit jen vzhledem psa, ale také zvláštnostmi jednotlivých plemen, nicméně pokud náhle vzplane „lásky na první pohled“, lidé často nechávají určité věci zcela bez povšimnutí. Tak například border kolie potřebují nadprůměrné

množství pohybu a smysluplné činnosti, většina teriérů bývá vzhledem ke své osobitosti zcela právem považována za psy nevhodné pro začátečníky.

Důležitými okolnostmi, jimž přitom lidé věnují pramálo pozornosti, jsou prostředí odchovu štěňat u chovatele a také jejich rodiči. Tak dochází například k opakujícím se problémům u jezevčků nebo münsterlandských ohařů pocházejících z lovecky vedených chovů, kteří se pak jako nevytížení pracovní psi ve městech pokoušejí lovit lidi běhající pro zdraví a cyklisty, nebo se specializují na virtuální lovecké činnosti za zadním sklem auta.

Příkladem nerozumného a ve svých důsledcích škodlivého uvažování nových majitelů psů je také import štěňat pasteveckých plemen. Tito psi vykonávají v zemi svého původu již po celá staletí velmi náročnou činnost - samostatně brání a chrání pasoucí se stáda i teritorium svého majitele. A šťastní majitelé malého a sladkého „medvídka“ importovaného z Turecka se pak nestačí divit, když trochu odrostlý pes brání dům i rodinou celou vahou svého šedesátikilového svalnatého těla třeba i proti kamarádům dětí, kteří přicházejí na přátelskou návštěvu.

Taková zvířata rozhodně nepatří do rukou běžných majitelů, stejně jako psi z lovecky zaměřených chovů. Možnost, že se z nich stanou dobří rodinní psi, je totiž značně omezená.

M. B.

Dokonce i psi, kteří jsou zatíženi dřívějšími negativními zkušenostmi, se mohou postupně stát dobrými spolujezdci. Chce to jen dostatek trpělivosti.